

Vejledning til udarbejdelse af kemisk risikovurdering

Arbejdspladsbrugsanvisninger (APB) skal fremover erstattes med en kemisk risikovurdering.

For arbejde med alle typer af stoffer og materialer gælder, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Heri ligger:

- At unødige påvirkning fra farlige produkter og arbejdsprocesser skal undgås.
- At faremærkede produkter skal, hvis muligt, substitueres/erstattes til et ikke skadeligt produkt
- At de faremærkede produkter og arbejdsprocesser håndteres korrekt med den rette instruktion samt egnede værnemidler.

Dette gælder for ethvert arbejde med farlige produkter. Det vil sige fremstilling, anvendelse, håndtering og for alle led i arbejdsprocessen, herunder også klargøring og efterbehandling.

Dvs.: UNDER HELE ARBEJDSPROCESSEN!

Arbejds miljøgruppen skal gennemgå følgende:

Ryd op i jeres produkter

- Fjerne produkter der ikke længere anvendes
- Undersøge om faremærkede produkter kan substitueres/erstattes med et "ikke" faremærket produkt

Opdater sikkerhedsdatabladene

- Sikkerhedsdatabladene skal have den nye faremærkning
- Sikkerhedsdatabladene skal som huskeregel ikke være mere end 3 år gamle

Lav en produktliste over alle farlige produkter og inddel dem i relevante grupper

- Del produkterne op i grupper som refererer til det arbejde med udfører med produktet. Det kan fx være
 - Produkter til brug for rengøring på badeværelse, gulvvask o. lign.
 - Produkter i sløjd, natur/teknik o. lign.
 - Tørre og flydende produkter i kemilokalet
 - Forskellige arbejdsprocesser på værksteder fx olieskift
- Alle medarbejdere skal have adgang til listen

Få et overblik over arbejdsprocesserne for hver gruppe.

- Bruger man fx det samme produkt ved flere arbejdsopgaver
- Bruger man det samme produkt på flere forskellige måder fx dosis eller varighed
- Husker man at kigge på arbejdsprocesserne lige fra start til slut (herunder også bortskaffelse af eventuelle produkter)
- Dannes der fx dampe, lugte eller støv ved brug

Risikovurder nu de forskellige arbejdsprocesser fra jeres liste ud fra følgende punkter:

De sikkerhedsdatablade I har på jeres produkter, er bygget op i punktform. Ud fra hvert punkt står der et tal. Det er de punkter der henvises til i nedenstående parenteser:

- Produktets farlige egenskaber (punkt 2, 3, 10 og 11)
 - Hvordan produktet eller arbejdsprocessen kan påvirke og skade kroppen. Kan produkterne komme i kontakt med kroppen via munden, ved indånding, ved hud -eller øjenkontakt
- Graden, typen og varigheden af udsættelsen (punkt 7,8 og 9)
 - Hvordan udsættes medarbejderne for de farlige produkter i arbejdsprocessen, herunder; type, intensitet, længde, hyppighed og forekomst
- Måden der arbejdes med de farlige produkter i arbejdsprocesserne (punkt 7 og 10)
 - Måden, der arbejdes på, har betydning for, hvilken form for udsættelse der er risiko for
- Virkningen af de forebyggende foranstaltninger, der er iværksat (punkt 7 og 8.2.1 og 8.2.2)
 - Er udsættelsen for de farlige produkter tilstrækkelig forebygget og hvor effektiv er beskyttelsen og kan kontakten med de farlige produkter yderligere undgås eller minimeres
- Erfaringer fra arbejdsmedicinske undersøgelser
 - HVIS der foreligger tilgængelige resultater fra arbejdsmedicinske undersøgelser af virksomhedens egne medarbejdere, fx i forbindelse med arbejde med bly, skal resultater herfra indgå i risikovurderingen.
- Arbejdstilsynets grænseværdier (punkt 8)
 - Hvis der er en grænseværdi for et eller flere produkter, skal den indgå i risikovurderingen. Jo lavere grænseværdi er, jo farligere er det at indånde stoffet.

Risikovurderingen skal være skriftlig.

Hvis resultatet af risikovurderingen viser, at der skal laves forebyggende tiltag INDEN der kan arbejdes sikkert og sundhedsmæssigt forsvarligt med produktet, skal følgende planlægges:

- Kan de forebyggende tiltag udføres med det samme – inden produktet tages i brug/arbejdsprocessen igangsættes
- Kan de forebyggende tiltag ikke umiddelbart igangsættes, laves der en handleplan i jeres APV
- Skal arbejdsprocessen udføres inden handleplanen træder i kraft, skal der planlægges midlertidige foranstaltninger, så arbejdsprocessen kan udføres forsvarligt

Oplæring og instruktion:

Instruktionen er som udgangspunkt mundtlig og gives altid INDEN arbejdet opstartes.

Instruktion og oplæring er lederens ansvar og de skal sikre, at medarbejderen kan udføre arbejdsprocesserne sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Formålet er, at medarbejderne skal kende til:

- Farer og risici der kan være forbundet med arbejdet
- Sikkerhedsforanstaltninger der skal beskytte imod disse farer og risici fx handsker eller briller
- Hvordan der i tilfælde af uheld ydes førstehjælp, opsamles spild mm.

Den mundtlige instruktion og oplæring understøttes af skriftligt materiale, når der anvendes særligt farlige produkter eller arbejdsprocesser. Samt ved produkter eller arbejdsprocesser der udføres/anvendes sjældent.

Skriftligt materiale kan fx være piktogrammer eller instruktion vedhæftet produktet.

Arbejdsmiljøgruppen planlægger hvorledes, der skal føres tilsyn med, at der sker effektiv oplæring og instruktion. Husk også nye medarbejdere.